

Els Heinsalu

Maru mõruid mandlid

JONNISTANUD PIIA MAISTE

Perearstil

Järgmisel nädalal viis ema Maru perearstile ... ja Kuti ka, sest Kutil oli kõrv valutama hakanud.

Perearst vaatas Maru kurku ning vangutas pead. „Ma saadan su edasi kõrva-nina-kurguarstile. Aga tundub, et sa võid oma mandlitega hüvasti jätta. Nemad sind küll enam millegi eest ei kaitse, vaid teevad sul siin hoopis pahandust.”

Seejärel uuris perearst Kuti kõrvu.

„Kõrvad on punased jah. Nad valutavad sul vist päris hullusti?” küsis ta Kutilt kaastundlikult.

Kutt noogutas. Ta polnud kõrvavalu pärast öösel peaaegu üldse magada saanud ning oli isegi nutnud.

„Tead, ma kirjutatan sulle praegu ühe rohu välja, mis kõrvavalu ära võtab. Aga mine koos Maruga sellesama kõrva-nina-kurguarsti juurde. Las ta vaatab sinu ka üle, sest sul valutavad kõrvad minu meelest natuke liiga tihti. Ja teil on koos julgem minna ka.”

Kutt noogutas ja ema koos temaga.

OTOSKOOP koosneb käepidemest ja peast.
Pea sees on valgusallikas ja suurendusklaas.
Sellega saad näha kuulmekäiku ja trummikilet.

„Emme, miks ma oma mandlitega hüvasti jätta võin?” küsis Maru emalt, kui nad olid perearstikeskusest juba piisavalt kaugelt jõudnud.

„No sellepärast, et ilmselt pead sa mandlioperatsioonile minema ja siis need sinu kurgumandlid võetakse sult ära,” selgitas ema.

„Ja siis, mis siis saab?” uuris Maru ärevalt.

„Ei midagi, elad ilma mandliteta edasi,” jäi ema rahulikuks.

Või noh, praegusega võrreldes
läheb elu ainult paremaks.

Kuidas paremaks?

Rahulikku und!

„Esiteks hakkad sa paremini magama. Ja kui sa magad paremini, siis on sul päeval ka parem tuju. Anna andeks, aga sa oled viimasel ajal ikka üks paras pahurlane olnud. Aga see pole sinu süü. Sa lihtsalt ei puhka praegu end öösiti välja, sest sa ei saa piisavalt hapnikku. Ja teiseks ei tule sul siis tõenäoliselt enam uusi hambauke.”

„Kuidas need mandlid mulle hambauke teevad?” imestas Maru.

„Ega nad ise ei teegi, bakterid teevad. Kui sa hingad suu kaudu, muutub suu liiga kuivaks. Liiga kuivas suus võtavad aga bakterid kergemini võimust ja tekitavadki lõpuks hambauke. Nina kaudu hingates on suus aga piisavalt palju sülge, mis uhub bakterid pidevalt minema. Nii et lisaks sellele, et sülge aitab meil toitu alla neelata, hoolitseb ta ka hammaste eest.”

Poisid koju viinud, käis ema ka apteegis ja tõi Kutile perearsti poolt välja kirjutatud antibiootikumi. Järgmisel päeval valutas Kuti kõrv juba palju vähem ning varsti oligi kõrvapõletik selleks korraks möödas.

Krõmps!

Kõrva-nina-kurguarsti

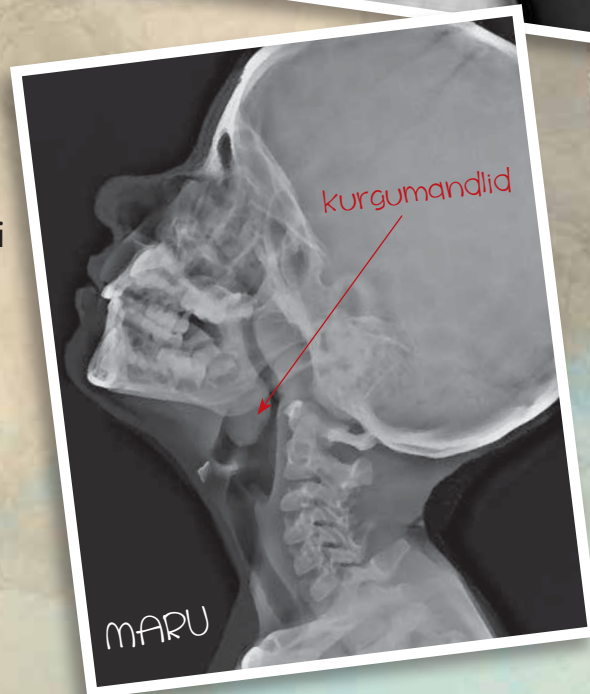
Kõrva-nina-kurguarst, kelle kohta ema ütles ka LOR-arst ja kelle nimi oli Kallis, imestas esiteks tükk aega selle üle, et Marul ja Kutil on sünnipäev ühel ja samal päeval ja et nad on ühevanused. Ta ei suutnud uskuda, et nad on kaksikud. Siis uuris ta Marul ja Kutil kurku ja kõrvu ning piilus isegi ninaaukudest sisse ... Õnneks oli Kutt hommikul ninast kõik kollid ja nende sabad välja rookinud ja uusi polnud tekkinud ... Seejärel saatis doktor Kallis poisid röntgenisse pilti tegema, et näha, kuidas nad ka seestpoolt välja näevad.

„Nüüd saame teada, milline see Kuti kollivabrik on. Ma arvan, et sellel on vähemalt viis korstent ja hästi suur värav, kust kollid üksteise järel muudkui välja tulevad,“ jahvatas Maru koridoris.

„Aga äkki hoopis kaks väravat?“

„Jah, kaks suurt väravat,“ nõustus Maru emaga.

RÖNTGENPILT saadakse tänu röntgenkiirgusele, millel on nii suur energia, et see saab inimesest läbi minna. Kuna erinevates kudedes on neeldumine erinev, siis on osad asjad pildil heledamad ja teised tumedamad.

Nina limaskestas asuvad näärmel eritavad 1-2 liitrit
lima ööpäevas. Lima ülesandeks on nina niisutada ja
puhastada ning võidelda bakterite ja viiruste vastu.

„Aga miks just viis korstent?“ uuris ema edasi.

„Sellepärast, et see on hästi suur tehas,“ seletas Maru naerdes, ise kätega tehase suurust näidates.

Emä muigas. Tegelikult oleks ta tahtnud hea meelega naerda.

„Jää vait!“ sai Kuti kurjaks.

KUTI
KOLLIVA BRIK

„Emme, kuidas need kollid tegelikult tekivad?“ uuris Kuti.

„Noh, limaskest toodab lima. Marul on see lima vedelam ja tal voolab see ninast välja ja siis tal ongi pidevalt ninaalune tatine. Sinul on see lima paksem ja selle asemel, et ninast pidevalt välja tilkuda, kuivab nina sees kollideks,“ seletas ema Kuti juukseid sasides.